

schen gezant te Londen, Zijne Excellentie Graaf Van Bylandt, van Ludwig Barnay, Hans Richter, George Hendschel, ds. Adama van Scheltema en vele anderen.

Van Tadema's leerlingen is Mesdag de beroemdste. Zijne volgelingen in Engeland vormen een langen stoet, want Tadema's invloed op de hedendaagsche Engelsche schilders is onmiskenbaar. Of die invloed altijd gelukkig is geweest, valt te betwijfelen. Het schijnt ons, dat men in Engeland het genre-schilderen niet recht begrijpt. Men schildert verhaaltjes inplaats van toestanden en bovenal missen al Tadema's navolgers die frischheid van kleuren, die harmonie in de onderdeelen, welke de smaakvolle compositiën van den meester kenmerken. Alle figuren harmonieeren met de omgeving en een zeldzame bekoring gaat van hen uit. Gij wordt verplaatst uit uw tijd en uit uw land zonder dat gij u vreemd voelt. De schilder brengt u in een omgeving die Grieksch of Romeinsch schijnt en toch voelt ge u er thuis alsof gij een vaak gezien plekje opzoekt. De figuren, bijv. een moeder die op een sofa met haar kind stoet, zijn Romeinsch en 19de eeuwsch tegelijk, in kleeding en houding, in gebaar en gelaatsuitdrukking. Het is een nieuw land en een ander volk, dat ge ziet, doch het land grenst aan het uwe en het wordt bewoond door uw broederen en zusteren. Meisjesfiguren liggen en zitten op het marmer, doch ge krijgt het niet in het hoofd, aan de kilheid van den steen te denken: het schijnt u volkomen natuurlijk. De tafreeltjes zijn echt menschelijk en brengen toch u geheel buiten den sleur van den dag. Ze doen denken aan de romans van Ebers.

Het geschiedkundige element is na Tadema's vestiging in Engeland — in 1873 ontving hij van de koningin van Engeland *letters patent of denization* en daardoor alle rechten als Engelsch burger — in zijne schilderijen geheel ondergeschikt geworden. Het is enkel hulpmiddel. Eénig doel is het geven van het menschelijke, het eeuwig aantrekkelijke en treffende.

Tadema moge in zijn kunst Nederlander zijn en blijven, hij schijnt voorbeschikt te zijn geweest te Londen het hartelijkste welkom te vinden. Voor impressionistische kunst zijn Londenaars volkomen ongevoelig. Ze begrijpen er oorsprong noch bestemming van. Levende in een der vuilste steden der wereld, van dag tot dag geplaagd door rook en rijtuiggeratel, willen ze een andere kunst dan zij die in een net, rustig landje leven. De kunst is hier een verpoozing, een verademing voor de eene helft der bevolking; een modeartikel voor het andere deel. Ze voorziet in een behoefte, zonder voedsel te zijn voor de ziel.

Verlangd was dus niet een schilder, die moeilijk te begrijpen kunst maakt, een kunst waar men geheel moet „inzitten” om ze te kunnen genieten. Daarvoor is in Engeland geen tijd: „*It does not pay,*” en daarmee basta. Geef ons een schilder — dus zouden de Engelschen gebeden hebben (indien ze dit niet profaan hadden gevonden) — die ons uit den sleur des levens rukt, zonder dat wij er ons werk voor behoeven te laten; dien we dadelijk kunnen begrijpen en die niettemin echt *kunstenaar* is; die ons weet te inte-